

5

Uppdrag för att
säkerställa kapacitet
under
breddvaccineringen mot
covid-19 av allmänheten
HSN 2020-1768

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Utredning och beställarstöd
Katrin Rekkedal

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-03-19

HSN 2020-1768

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Uppdrag för att säkerställa kapacitet under breddvaccineringen mot covid-19 av allmänheten

Ärendebeskrivning

Beslut om att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att teckna avtal med ett begränsat antal leverantörer som kan breddvaccinera mot covid-19 under en avgränsad period under pågående pandemi.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

1. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att ta fram avtal om uppdrag att utföra huvudparten av breddvaccinering mot covid-19 under en avgränsad period under pågående pandemi.
2. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att teckna avtal med utvalda leverantörer

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Region Stockholm står inför en breddvaccinering mot covid-19 som kommer att bli historiskt omfattande och komplex då våra planeringsförutsättningar förändras löpande. Återkommande förändrade besked om vaccintillgång och leveranser av olika vaccin gör att prognoser, planering, logistik och organisering av själva vaccinationerna fått förändrats radikalt över tid. Region Stockholm har liksom övriga regioner i Sverige under en lång tid planerat och förberett sig inför breddvaccineringen mot covid-19 av allmänheten, det vill säga det som Folkhälsomyndigheten kallar fas 4 och där alla invånare i länet över 18 år ska erbjudas vaccin. Gruppen beräknas innehålla cirka 1,4 miljoner

personer. Planeringen har pågått parallellt med att fas 1-2 både planerats och påbörjats. Enligt överenskommelsen mellan Sveriges regering och Sveriges kommuner och regioner (SKR) har den gemensamma målsättningen varit att *"alla i Sverige boende personer som är 18 år och äldre samt personer under 18 år tillhörande en riskgrupp skyndsamt ska kunna erbjudas vaccinering mot covid-19 under första halvåret 2021"*¹. Region Stockholms inriktning har varit att i fas 4 möjligaste mån använda samma struktur och organisation som används för genomförande av vaccinationer mot säsongsinfluensan². Uppdraget att vaccinera allmänheten har varit tänkt att utföras av leverantörer som vaccinerar enligt uppdraget i Vårdval vaccination, där covid-19 ingår som ett av flera vaccinationsprogram³.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade om en plan för vaccinering i december för att säkerställa vaccination av länets invånare⁴. Hälso- och sjukvårdsdirektören fick då i uppdrag att återkomma till vårdens kunskapsstyrningsnämnd och hälso- och sjukvårdsnämnden med förslag för att säkerställa en ökad vaccinationskapacitet vid vaccinationens sista fas när alla vuxna erbjuds vaccin. I det läget förutsattes att vaccintillgången skulle vara så stor att hela den kapacitet som finns inom Vårdval vaccination skulle behövas, samt att ytterligare kapacitet skulle behövas. Vaccinationerna påbörjades 27 december 2020. Under tiden som förberedelser pågått både inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen och bland regionens leverantörer har förutsättningarna ändrats avsevärt.

Förändringar under processen

Förändrade förutsättningar och osäkerhet och leveranserna får stor påverkan för planeringen. Som exempel var prognosleveranserna för mars månad 2021 den 11 december 2020 431 200 doser, och fyra månader senare, den 11 mars, var prognosen halverad till 215 600 doser. För april månad 2021 var prognosen den 11 december 2020 att det skulle levereras 954.500 doser, den 11 mars var den ändrad till 407.000 doser, en minskning med över 57 procent. Totalt blev prognosen över en miljon färre doser, 1 029 200 den 11 mars, jämfört med prognosen den 11 december.

Folkhälsomyndigheten beslutade även den 16 mars att pausa vaccineringar med Astra Zenecas vaccin mot covid-19 under fram till den 19 mars då

---

¹ Se överenskommelsen hos Sveriges kommuner och regioner:
<https://skr.se/covid19ochdetnyacoronaviruset/halsoochsjukvard/vaccineringcovid19/overenskommelsevaccineringcovid19.36673.html>

² 2020-10-02, VKN 2020-0122

³ 2020-08-19, HSN 1510-1125

⁴ 2020-12-08, HSN 2020-1768

Europeiska läkemedelsmyndigheten, EMA, och Läkemedelsverket åter lämnade beskedet att vaccinet var säkert att använda. Beslutet var en försiktighetsåtgärd på grund av misstänkta biverkningar som vaccinerats med Astra Zenecas vaccin mot covid-19. För Region Stockholms del innebar beskedet att vaccinationerna i fas 1 och fas 2 fortsatte under perioden, men utan Astra Zenecas vaccin. Även om pausen var kort, innebär det problem för vaccinatörerna, att ställa in tider och åter boka på. Det är också ett exempel som visar att planeringen måste ha flexibilitet för att kunna hantera eventuella liknande situationer i senare skede. Vid längre pauser kommer det innebära både långsammare genomförandetakt, ytterligare osäkerhet och behov av att återigen lägga om planeringen.

De förändrade prognoserna visar på att leveranserna minskar kraftigt under mars, april mot tidigare prognoser. Det innebär att allt färre kan vaccineras under våren. Förvaltningen ser att större delen av vaccinationer kommer att behöva ske under sommarperioden med nuvarande prognoser. Ju mer vaccinleveranserna förskjuts mot juni desto större blir utmaningen att hinna erbjuda vaccination till alla invånare över 18 år till halvårsskiftet.

Överväganden

Under det senaste halvåret har det blivit tydligt att förutsättningarna för vaccinationerna ändras ofta och det är förväntat att det kommer kunna vara så även fortsättningsvis. Region Stockholm behöver därför en flexibel men robust lösning för att hantera de stora volymerna av vaccinationer som ska genomföras under fas fyra. Vaccinationsorganisationen behöver därför förstärkas och samordningen öka under den här perioden för att kunna säkerställa vaccintillgången på vaccinationsmottagningarna och på så vis också tillgängligheten för invånarna. Leverantörerna inom Vårdval vaccination är kärnan i Region Stockholms vaccinationsverksamhet men kan inte förväntas bära riskerna det innebär att ha beredskap för stora volymvariationer.

Den ojämna tillgången av vaccin ger oklara förutsättningar för invånarna. Det innebär också svårigheter att skapa en konkurrensneutral och rättvis fördelning och leverans bland de leverantörer som finns inom Vårdval husläkarmottagning och Vårdval vaccination, där det inte heller finns några volymgarantier. Dessa osäkra, ojämna och minskade leveranser har gjort att förvaltningen nu bedömer att planen för kommande faser måste justeras. En avtalad kapacitet bland utförarna i länet som kan vaccinera många under kort tid underlättar möjligheten att nå det nationella vaccinationsmålet.

Med anledning av att vaccinationsperioden kan bli förlängd behöver regionen ta hjälp av leverantörer med renodlad vaccinationsverksamhet i högre utsträckning än husläkarmottagningarna, då de senare nu behöver fokusera på att utföra annan vård. Det innebär också att husläkarna kan avlastas i fas 2-3 med stöd av renodlad vaccinationsverksamhet, vilket minskar risken för undanträngningseffekter och mer uppskjuten vård.

Krav på leverantörer

De senaste prognoserna visar att det kommer vara god vaccintillgång under sommarmånaderna. För att säkerställa kapaciteten, minska risken för kassation av vaccin och samtidigt skapa hanterbara ekonomiska och praktiska förutsättningar för vaccinationsverksamheten måste antalet vaccinatörer begränsas. Region Stockholm har kommit fram till några grundläggande krav på vaccinationsutbudet och dess leverantörer:

- Det måste vara en väl fördelad geografisk spridning för att invånarna ska ha jämlik tillgång till vaccinationserbjudandet
- Vaccinationsverksamheten ska inte tränga undan annan vård
- Vaccinationsverksamheten måste ha stor flexibilitet och möjlighet att skala upp och skala ned utifrån vaccintillgång
- Vaccinationsverksamheten ska ha god tillgänglighet till bokningsbara tider
- Vaccinationsverksamheten måste tillgängliggöra och administrera alla tider för vaccination i en gemensam tidbokningsapp (Alltid öppet) som tillhandahålls av Region Stockholm
- Vaccinationsverksamheterna ska ha lokaler som möjliggör smittsäkra vaccinationer även vid stora volymer av vaccinationer
- Vaccinationsverksamheten ska vara belägen så att det är lätt för invånarna att ta sig dit på ett smittsäkert sätt
- Vaccinationsverksamheten ska vara tillgänglig för invånarnas olika förutsättningar, gällande bland annat lokaler och information

Med anledning av detta behöver avtal tecknas skyndsamt, med ett begränsat antal leverantörer som uppfyller de krav som ställs för att kunna

vaccinera under en avgränsad period mitt under pågående pandemi. Det råder mycket stor osäkerhet avseende såväl den totala vaccintillgången som vilka vaccin som kommer att finnas tillgängliga. Allt talar i nuläget för att tillgången till vaccin, i vart fall under de närmaste månaderna, kommer att vara mycket begränsad. Det är ur ett samhällsligt folkhälsoperspektiv av synnerlig vikt att breddvaccinationerna kan påbörjas och genomföras så snabbt och effektivt som omständigheterna tillåter. Mot bakgrund därav är det inte möjligt att genomföra en regelrätt upphandling enligt LOU. Kravet på skyndsamhet gör att förvaltningen istället kommer att direktupphandla den kapacitet som krävs för att säkerställa breddvaccinationen.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen kommer att inleda en dialog om avtal med leverantörer som idag är godkända inom Vårdval vaccination eller Vårdval husläkarmottagning. Leverantörer som bedöms kunna vaccinera enligt de utökade kraven och som inte undantränger annan vårdverksamhet kommer att prioriteras. Region Stockholm kommer att ha en dialog med berörda leverantörer om vaccinfördelning och eventuella risker och hur dessa kan omhändertas. Uppdraget innebär främst att utföra vaccinationer i fas 4 men även vissa målgrupper inom fas 2 och 3. Övriga målgrupper vaccineras hos sin husläkarmottagning. När leveranserna av vaccin blivit mer förutsägbart och stabiliserats är det förvaltningens inriktning att uppdraget utförs inom Vårdval vaccination.

För att säkra god kvalitet i dessa speciella och särskilt utformade uppdrag kommer Hälso- och sjukvårdsförvaltningen att löpande utföra uppföljningsbesök hos leverantören.

Ekonomiska konsekvenser

För att utföra breddvaccineringen beräknas 1,4 miljoner personer få två doser var. Om alla doser utförs och ersätts på samma vis som inom vårdvalet med 165 kr styck blir kostnaden till leverantörerna 462 000 000 kr. Kostnaden föreslås belasta kostnadsställe 250, frikod VACC. Kostnaden kommer att finansieras genom de statliga medel som framgår av överenskommelsen mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Beslutet möjliggör att breddvaccineringen mot covid-19 kan utföras så snabbt och effektivt som möjligt när vaccin levereras.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård

Beslutet möjliggör en geografisk styrning av var vården ska utföras.

Miljökonsekvenser

Beslutet innebär ordinarie miljökrav på leverantörerna som ställs via avtalen.

Administrativa konsekvenser

Beslutet innebär att ett nytt uppdrag skapas vilket innebär viss administration främst för hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Å andra sidan förenklas administrationen för vaccindistributionen av att det är färre antal leverantörer.

Johan Bratt
Tf. hälso- och sjukvårdsdirektör

Magnus Thyberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till

Akten

Godkänd av Johan Bratt, 2021-03-19